

JOSEPH RATZINGER

BENEDIKT XVI.

JEZUS
IZ NAZARETA

JOSEPH RATZINGER
BENEDIKT XVI.

Jezus iz Nazareta

Prvi del

OD KRSTA V JORDANU
DO SPREMENITVE

Joseph Ratzinger
Benedikt XVI.
JEZUS IZ NAZARETA

Naslov izvirnika:
JESUS VON NAZARETH

Avtor je sam prevedel številna svetopisemska mesta iz izvirnika.
Besedilo se včasih razlikuje od obstoječih prevodov.

© 2007 Libreria Editrice Vaticana,
Città del Vaticano

© 2007 RCS Libri S.p.A., Milano

Za slovensko izdajo:

© 2007 Družina d. o. o.
vse pravice pridržane

Izdaja: prva

Prevod: dr. Anton Štrukelj

Jezikovni pregled: dr. Zmaga Kumer

Grafična priprava: Družina d. o. o.

Izdala in založila: Družina d. o. o.

Za založbo: dr. Janez Gril

Natis: Formatisk d. o. o.

Naklada: 2000 izvodov

Ljubljana 2007

Več informacij o knjigah
založbe Družina dobite na
www.druzina.si

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana
27-312

BENEDICTUS XVI, papež

Jezus iz Nazareta / Joseph Ratzinger - papež Benedikt XVI. ;
[prevod Anton Štrukelj]. - 1. izd. - Ljubljana : Družina, 2007-

Prevod dela: Jezus von Nazareth

Del 1: Od krsta v Jordanu do spremenitve. - 2007

ISBN 978-961-222-663-3 (zv. 1)

232721664

Kazalo

Predgovor	7
Uvod: Prvi pogled na Jezusovo skrivnost	21
1. poglavje: Jezusov krst	31
2. poglavje: Jezusove skušnjave	47
3. poglavje: Evangelij o božjem kraljestvu	67
4. poglavje: Govor na gori	85
1. Blagri	92
2. Mesijeva tora	
<i>Bilo je rečeno – jaz pa vam pravim</i>	117
<i>Prepir o soboti</i>	123
<i>Četrta zapoved – družina, ljudstvo in skupnost</i> <i>Jezusovih učencev</i>	129
<i>Kompromis in preroška radikalnost</i>	137
5. poglavje: Gospodova molitev	143
Oče naš v nebesih	151
Posvečeno bodi tvoje ime	157
Pridi tvoje kraljestvo	160
Zgodi se tvoja volja kakor v nebesih tako na zemlji.....	162
Daj nam danes naš vsakdanji kruh	164
Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom	170
In ne vpelji nas v skušnjavo	173
Temveč reši nas hudega	177

6. poglavje: Učenci	181
7. poglavje: Sporočilo prilik	195
1. Bistvo in cilj prilik	197
2. Tri velike Lukove pripovedi v prilikah	206
<i>Prilika o usmiljenem Samaritanu (Lk 10,25–37)</i>	207
<i>Prilika o dveh bratih (o izgubljenem sinu in o sinu, ki je ostal doma) ter o dobrem očetu (Lk 15,11–32)</i>	214
<i>Prilika o bogatinu in ubogem Lazarju (Lk 16,19–31)</i>	222
8. poglavje: Velike Janezovske podobe	229
1. Uvod: Janezovsko vprašanje	231
2. Velike podobe Janezovega evangelija	249
<i>Voda</i>	249
<i>Vinska trta in vino</i>	257
<i>Kruh</i>	271
<i>Pastir</i>	279
9. poglavje: Dve pomembni oznaki na Jezusovi poti: Petrova izpoved in Jezusova spremenitev	291
1. Petrova izpoved	293
2. Jezusova spremenitev	308
10. poglavje: Jezusove izjave o samem sebi	321
1. Sin človekov	325
2. Sin	337
3. »Jaz sem«	345
Seznam literature	355

Predgovor

Knjigo o Jezusu, katere prvi del tukaj predstavljam javnosti, sem v svoji notranjosti dolgo pripravljaj. V času moje mladosti – v 30-ih in 40-ih letih – je izšla cela vrsta navdušujočih knjig o Jezusu. Naj omenim le nekatera imena piscev: Karl Adam, Romano Guardini, Franz Michel Willam, Giovanni Papini, Jean Daniel-Rops. V vseh teh knjigah je bila po evangelijih opisana podoba Jezusa Kristusa, kakor je živel na zemlji kot človek – popolnoma človek. Vendar je hkrati ljudem prinašal Boga, s katerim je bil kot Sin eno. Tako je bil po človeku Jezusu viden Bog, v Bogu pa je bila vidna podoba pravega človeka.

Od 50-ih let se je položaj spremenil. Razdalja med »historičnim Jezusom« in »Kristusom vere« je postajala vedno globlja; oboje se je vidno razlomilo. Kaj more pomeniti vera v Jezusa Kristusa, v Jezusa Sina živega Boga, če pa je bil človek Jezus tako povsem drugačen, kakor pa ga predstavljajo evangeliji in kakor ga oznanja Cerkev na osnovi evangelijev?

Napredek historično-kritične raziskave je vodil k vedno bolj prefinjenim razlikovanjem med plastmi izročila, za katerimi je Jezusov lik, na katerega se vendar vera nanaša, postajal vedno bolj nejasen, vedno bolj je izgubljal obris. Hkrati pa so si predelave tega Jezusa, ki ga je bilo treba iskati v izročilih evangelistov in njihovih virov, vse bolj nasprotovale: od protirimskega revolucionarja, ki deloval zoper obstoječe oblasti in seveda spodletel, do

blagega moralista, ki vse dovoljuje in pri tem nerazumljivo sam propade. Kdor zapovrstjo bere več teh predelav, more kmalu ugotoviti, da so veliko bolj odslikave piscev in njihovih vzorov kakor pa odkrivanje ikone, ki je postala nejasna. Medtem je sicer že naraslo nezaupanje do teh podob Jezusa, toda prava Jezusova podoba se je toliko bolj oddaljila od nas.

Kot skupni izid vseh teh poskusov je preostal vtis, da vemo le malo zanesljivega o Jezusu in da je vera v njegovo božanstvo šele pozneje oblikovala njegovo podobo. Ta vtis je medtem globoko prodril v splošno zavest krščanstva. Tak položaj je vznemirljiv za vero, ker je dejanska vezna točka postala negotova. Notranjemu prijateljstvu z Jezusom, ki je povsem bistveno, grozi nevarnost, da se bo znašlo v praznini.

Najpomembnejši nemško govoreči katoliški razlagalec Svetega pisma v drugi polovici dvajsetega stoletja, Rudolf Schnackenburg, je v svojih poznih letih očitno močno občutil tako nastalo stisko vere. Spričo nezadostnosti vseh »historičnih« podob o Jezusu, ki jih je bila eksegeza medtem ustvarila, je napisal svoje zadnje veliko delo: *Die Person Christi im Spiegel der vier Evangelien* (Herder 1993). Knjiga naj bi pomagala vernim kristjanom, »ki so danes zaradi znanstvenega raziskovanja postali negotovi, da bi se oklenili vere v osebo Jezusa Kristusa kot Zveličarja in Rešenika sveta« (str. 6). Na koncu knjige Schnackenburg kot dosežek dolgoletnega raziskovanja ugotavlja, »da je zanesljiv pogled na zgodovinski lik Jezusa iz Nazareta komaj mogoče doseči z znanstvenim prizadevanjem po historično-kritičnih metodah ali kvečjemu le nezadostno« (str. 348). »S prizadevanjem znanstvene eksegeze ..., da bi pregledali izročila in jih

Seznam literature

Kakor je prikazano v predgovoru, ta knjiga predpostavlja historično-kritično metodo in se poslužuje njenih spoznanj. Toda knjiga hoče preseči to metodo v smeri k pravi teološki razlagi. Nima namena vstopati v razpravljanja historično-kritičnega raziskovanja. Zato sem se tudi odpovedal vsakemu poskusu kakršne koli popolnosti v uporabi literature, ki je tako in tako nedosegljiva. Dela, ki sem jih uporabljal, so sproti kratko navedena v oklepaju; popolni naslovi so v tem seznamu literature.

Najprej pa naj navedem vsaj nekatere pomembnejše novejša knjige o Jezusu.

– Joachim Gnilka, *Jesus von Nazareth. Botschaft und Geschichte*. Herders theologischer Kommentar zum Neuen Testament, Dodatni zvezek 3, Herder, Freiburg–Basel–Wien 1990

– Klaus Berger, *Jesus*. Pattloch, München 2004. Pisec na osnovi temeljitega eksegetskega poznavanja predstavlja bistveni Jezusov lik in sporočilo v dialogu s sedanjimi vprašanji.

– Heinz Schürmann, *Jesus. Gestalt und Geheimnis*. Gesammelte Beiträge hg. von Kl. Scholtissek, Bonifatius, Paderborn 1994.

– John P. Meier, *A marginal Jew. Rethinking the historical Jesus*. Doubleday, New York 1991ss. To delo ameriškega eksegeta v več zvezkih je vzorec historično-kritične eksegeze. Njen pomen in njene meje so jasno prikazane. Branja vredna je recenzija 1. zvezka, ki jo je napisal J. Neusner, *Who needs the historical Jesus?* Chronicles July 1993, str. 32–34.

– Thomas Söding, *Der Gottessohn aus Nazareth. Das Menschsein Jesu im Neuen Testament*. Herder Freiburg–Basel–Wien 2006. Knjiga ne poskuša opisovati historičnega Jezusa, marveč predstavlja pričevanje vere raznih novozaveznih spisov.

– Rudolf Schnackenburg, *Die Person Jesu Christi im Spiegel der vier Evangelien*. Herder, Freiburg–Basel–Wien 1993. Temu delu, omenjenem v predgovoru, je Schnackenburg dodal še zadnje, majhno in osebno delo: *Freundschaft mit Jesus*. Herder 1995, v katerem »ne poudarja toliko tistega, kar je mogoče spoznati ..., ampak bolj učinke, ki jih je Jezus dosegel v dušah in srcih ljudi« (str. 7) in poskuša – kakor se izraža – »izravnava med razumom in doživljanjem«.

– V razlaganju evangelijev se opiram zlasti na posamezne zvezke »*Herders Theologischer Kommentar zum Neuen Testament*« (HThK), ki je žal ostal nepopoln. Okrajšave so vzete iz 3. izdaje »*Lexikon für Theologie und Kirche*« (LThK) 1993.

– Bogato gradivo o Jezusovi zgodovini najdemo v delu v šestih zvezkih *La storia di Gesù*. Rizzoli, Milano 1983–

1985 (Izd. Virgilio Levi, znanstvena pomoč Martini-Rossano-Gilbert-Dupont; razni pisci).

1. poglavje

Jezusov krst

– Paul Evdokimov, *L'art de l'icône. Théologie de la beauté*. Desclée de Brouwer, Paris 1970, 239–247. O teologiji ikon in o besedilih cerkvenih očetov.

– Joachim Jeremias, *Amnos*, v: Theologisches Wörterbuch zum Neuen Testament, zv. I, Kohlhammer, Stuttgart 1966, 342–345.

– Joachim Gnllka, *Das Matthäusevangelium. Erster Teil*, Herders theologischer Kommentar zum Neuen Testament I/1, Freiburg–Basel–Wien 1986.

– Romano Guardini, *Das Wesen des Christentums. Die menschliche Wirklichkeit des Herrn. Beiträge zu einer Psychologie Jesu*. Matthias Grünewald, Mainz/Schöningh, Paderborn 1991.

2. poglavje

Jezusove skušnjave

To poglavje je v večjem delu istovetno s tem, kar sem izvajal v svoji knjigi »*Unterwegs zu Jesus Christus*« (Sankt Ulrich, Augsburg 2003) str. 84–99 o Jezusovih skušnjavah. Tam nadaljnje slovstvo. Tu bi rad opozoril le na Wladimir Solowjew, *Kurze Erzählung vom Antichrist*. Prevod in razlaga Ludolf Müller (München 1986⁶).

gelique de la transfiguration de Notre Seigneur, Munksgaard, Kopenhagen 1947, str. 188s.

– Ker je ta knjige posvečena Jezusovemu liku, sem se v povezavi s Petrovo izpovedjo zavestno odrekel razlagi besed o prvenstvu. Glede tega opozarjam na Oscar Cullmann, *Petrus – Jünger – Apostel – Märtyrer. Das historische und das theologische Petrusproblem*, Zwingli-Verlag, Zürich 1952.

– Rudolf Pesch, *Simon-Petrus. Geschichte und geschichtliche Bedeutung des ersten Jüngers Jesu Christi*, Hiersemann, Stuttgart 1980.

– Rudolf Pesch, *Die biblischen Grundlagen des Primats* (Quaestiones disputatae 187), Herder, Freiburg–Basel–Wien 2001.

– Joachim Gnilka, *Petrus und Rom. Das Petrusbild in den ersten zwei Jahrhunderten*, Herder, Freiburg–Basel–Wien 2002.

– Martin Hengel, *Der unterschätzte Petrus. Zwei Studien*, Mohr Siebeck, Tübingen 2006.

10. poglavje

Jezusove izjave o sebi

– Ferdinand Hahn, *Christologische Hoheitstitel. Ihre Geschichte im frühen Christentum*, Vandenhoeck & Ruprecht, Göttingen 1966³.

– James M. Robinson, *A New Quest of the Historical Jesus*, SCM, London 1959; nemško: *Kerygma und historischer Jesus*, Zwingli-Verlag, Zürich 1960 (glede vprašanja o Sinu človekovem: str. 122ss).

– Rudolf Schnackenburg, *Die Person Jesu Christi im Spiegel der vier Evangelien*, Herders theologischer Kommentar zum Neuen Testament, Dodatni zvezek 4, Herder, Freiburg–Basel–Wien 1993 (o Sinu človekovem: str. 66–75).

– Rudolf Schnackenburg, *Das Johannesevangelium, Zweiter Teil*, Herders theologischer Kommentar zum Neuen Testament IV/2, Freiburg–Basel–Wien 1971, zlasti str. 59–70 (Izvor in pomen obrazca *ego eimi*) in str. 150–168 (»Der Sohn« als Selbstbezeichnung Jesu im Johannesevangelium).

– Heinrich Zimmermann, *Das absolute »Ich bin« in der Redeweise Jesu*, v: Trierer Theologische Zeitschrift 69 (1960) 1–20.

– Heinrich Zimmermann, *Das absolute ego eimi als die neutestamentliche Offenbarungsformel*, v: Biblische Zeitschrift NF 4 (1960) 54–69; 266–276.

– Glede povezave med svetopisemsko in koncilsko kristologijo opozarjam na temeljno delo Alois Grillmeier, *Jesus der Christus im Glauben der Kirche, zv. 1. Von der apostolischen Zeit bis zum Konzil von Chalcedon (451)*. Herder, Freiburg–Basel–Wien 1979.

Knjigo o Jezusu sem v svoji notranjosti
dolgo pripravljala. Ta knjiga
nikakor ni dejanje cerkvenega učiteljstva,
marveč izraža samo moje osebno
iskanje »Gospodovega obličja« (prim. Ps 27,8).

Benediktus PP XVI

ZALOŽBA
DRUŽINA

9 789612 226633

25.00 EUR